

Protestanttiset yhteisöt ja kristillisperäiset liikkeet

Protestanttisten yhteisöjen yhteisiä piirteitä

Kaikilla protestanttisilla yhteisöillä on eri korostuksia, ja ne ovat jakaantuneet edelleen useisiin pienempiin ryhmiin. Kaikista yhteisöistä voi kuitenkin löytää joitakin yhdistäviä tekijöitä. Fundamentalistinen eli kirjaimellinen raamatuntulkinta on perusta jolle kaikki protestanttiset yhteisöt rakentavat kaiken opetuksensa ja käytännönelämänsä. Ihmisen henkilökohtaista uskoa Jeesukseen korostetaan yhteisöissä. Uskon syntymisen myötä toteutuvat uudelleen syntyminen ja elävä yhteys Jumalaan. Uskovien kaste merkitsee uskon näkyvää tunnustamista seurakunnan edessä. Seurakunta on siten kastettujen uskovien yhteisö.

Riippumattomuus valtiosta merkitsee muun muassa sitä, että seurakunnat toimivat täysin itsenäisesti sekä opillisesti, hallinnallisesti että taloudellisesti. Seurakunnan johdossa toimivat maallikot, joita kutsutaan seurakunnan vanhimmiksi. Vapaamuotoiset jumalanpalvelukset sisältävät raamatunlukua, musiikkia sekä rukoilemista. Myös uskovien todistuspuheet joissa he kertovat hyvin henkilökohtaisesti omasta uskoontulosta. Evankeliumin julistus on yhteisöjen tärkein työmuoto.

Euroopassa syntyneet protestanttiset yhteisöt

Baptismi syntyi Sveitsissä 1500- luvulla. Yhteisöön kuuluneet ihannoivat alkuseurakunnan elämäntapaa ja alkoivat kastaa ihmisiä vasta uskoontulon jälkeen. Sana baptismi tulee Kreikan kielestä ja tarkoittaa kastetta. Baptisteja on maailmassa noin 100 miljoonaa. Metodismi sai alkunsa Englannissa 1700- luvulla anglikaanisen kirkon uudistusliikkeenä. Yhteisön johdossa toimi papin poika John Wesley. Yhteisössä tavoitteena on pyrkimys kohti synnittömyyttä. Maailmassa on noin 70 miljoonaa metodistia.

1879 Englannissa syntyi pelastusarmeija, jolloin sen perusti metodistipariskunta William ja Catherine Booth. "Soppaa, saippuaa, sielunhoitoa" on pelastusarmeijan tunnuslause. Sen mukaisesti liike tekee merkittävää sosiaalista ja hengellistä työtä erityisesti yhteiskunnan huono-osaisten parissa. Pelastusarmeija toimii noin. 110 maassa ja yhteisön jäsenet kuuluvat yleensä paikalliseen kirkkoon. Vapaakirkko kehittyi Englannissa 1600- luvulta lähtien. Vapaakirkon työmuotoja ovat evankelioiminen, ekumeeninen työ, lähetystyö ja sosiaalinen työ. Kannattajia sillä on noin 10 miljoonaa ihmistä.

Yhdysvalloissa syntyneet protestanttiset yhteisöt

Adventismi korostaa Jeesuksen toista tulemistä, johon sen latinan kieleen pohjustava nimikin viittaa. Yhteisön perusti William Miller vuonna 1844. Adventismit opettavat, että Jumala on koko maailman hallitsija, jolle ihminen on teoistaan vastuullinen. Adventismeja on noin 14 miljoonaa, ja yhteisöllä on toimintaa kaikissa maanosissa.

Helluntaiherätys pohjautuu uskonnolliseen herätykseen, joka syntyi Los Angelesissa vuonna 1906. Liikkeen nimi perustuu Raamatun kuvaukseen Pyhän Hengen toiminnasta ensimmäisenä helluntaina. Knu ihmiset tuntevat Pyhän Hengen läsnäolon, näkyvänä seurauksena on karisma eli armonlahja. Helluntaiseurakuntalaisia arvioidaan olevan lähes 200 miljoonaa.

Kristillisperäiset liikkeet

Jehovan todistajat julistavat voimakkaasti Kristuksen paluuta ja Jehovan hallitseman valtakunnan syntymistä. Charles Russed oli 1800- luvulla elänyt amerikkalainen liikemies, joka perusti liikkeen. Jehovan todistajien omassa raamatunkäännöksessä Jumalan nimi on Jehova. Lähetystyötä he alkavat tekemään aikuiskasteen jälkeen, kiertämällä ovelta ovelle. Jehovan todistajien jumalanpalvelus- ja toimintatila on nimeltään valtakunnansali. Liike opettaa, että maailmassa hallitsevat Jehova ja Saatana, kunnes tapahtuu Harmageldonin taistelu. Sen jälkeen Kristus hallitsee maassa 144 000 uskovan kanssa 1000 vuotta. Sitten tuhotaan kaikki, jotka eivät ole uskovia, ja Jehova perustaa rauhan valtakunnan.

Mormonikirkko eli Myöhempien Aikojen Pyhien Jeesuksen Kristuksen Kirkko syntyi 1800- luvulla Yhdysvalloissa, jolloin metodistiperheen poika Joseph Smith sai uskonnollisen näyn. Siinä enkeli Moroni opasti häntä löytämään maasta kultalevyt, joissa olevasta tekstistä syntyi Mormonin kirja. Aikuiskasteessa liitytään mormoniksi, ja kaikilla miehillä on velvollisuus tehdä lähetystyötä. Mormonikirkkoa kutsutaan myös nimellä MAP- kirkko, ja sillä on maailmassa noin yhdeksän miljoonaa kannattajaa. Toiminnan keskus sijaitsee Yhdysvalloissa Utahin osavaltiossa.

